

ÜLKER GRUBU VE ULUSLARARASI ŞİRKETLER

27 Haziran 2021

Yıldırım Koç

Mehmet Akif Ersoy'un Çanakkale Şehitlerine şiiirinde "Yedi kandilli Süreyyâ'yı uzatsam oradan" mısraı vardır. "Yedi kandilli Süreyya" Ülker yıldız grubudur. Mitolojide deniz perisi Pleione'nin daha sonra yıldıza dönüşen 7 kızına da Pleiades denmektedir. Yıldız Holding'in İngiltere'deki şirketinin adı da Pladis Foods Limited'dir.

ABD'de yayımlanan ünlü Forbes Dergisi'nin açıklamalarına göre, Türkiye'deki dolar milyarderlerinin ilk sırasında, Ülker Grubu'nun başındaki kişi olan Murat Ülker gelmektedir. Forbes'e göre, Murat Ülker'in serveti 2019 yılında 3,6 milyar Dolar ve 2020 yılı başında 4,3 milyar Dolar iken, 2021 yılı Mart ayında 6,3 milyar Dolar olmuştur.

Bu kısa yazıda, Yıldız Holding, Ülker Bisküvi ve Pladis Foods Limited gibi şirketlerin uluslararası şirketlerle olan ilişkilerine ilişkin bazı bilgiler verilecek. Bu bilgilerin tümü, bu kuruluşların kendi belgelerinden alınmış, aynen aktarılmıştır.

İşin başında Kökler Yatırım Holding A.Ş. var. Bu şirket, Yıldız Holding A.Ş.'nin hisselerine sahip. Yıldız Holding A.Ş. ise İngiltere'de bulunan Pladis Foods Limited'in sahibi. Pladis Foods Limited de Ülker Bisküvi'nin yüzde 51 hissesine sahip.

Önce İngiltere'deki şirkete bakalım.

Birleşik Krallık'ta şirketlerin kayıtlarından sorumlu Companies House'un 4 Kasım 2014 tarihli belgesine göre, İngiltere ve Galler'de faaliyet göstermek üzere UMV Developments Ltd. isimli bir şirket oluştu. Başvuruyu yapan, şirket müdürü Halil Cem Karakaş'tı. Şirketin diğer sorumlusu da Barış Öner idi. Şirket 9295357 no. ile kayıtlı. Şirketin tüm hisseleri Türkiye'deki Yıldız Holding'e aitti.

Şirketin 4 Kasım 2014 – 2 Ocak 2016 dönemine ilişkin yıllık raporuna göre, UMV Developments Ltd. Şirketi'nin bir ortaklığı olan UMV Global Foods Company Ltd., 12 Kasım 2014 tarihinde Lüksemburg'da kayıtlı United Biscuits Luwco S.C.A. şirketinin tüm hisselerini satın alarak faaliyete geçti.

Cem Karakaş imzasıyla yapılan başvuru üzerine, UMV Developments Ltd. Şirketi'nin adının Pladis Foods Limited olarak değiştirilmesi Companies House tarafından 22 Nisan 2016 tarihinde onaylandı.

Daha sonra da bu şirketin genel müdürlüğüne Murat Ülker geçti. Pladis Foods Limited Şirketinin 31 Aralık 2019'da sona eren yıl için sunduğu yıllık rapor, Murat Ülker'in imzasını taşıyordu. Rapora göre, şirketin müdürleri, Murat Ülker, Richard Handscombe, Simon Edward Munir, Ali Ülker ve Salman Amin idi. Raporda Pladis Foods Limited Şirketi'nin hissesine sahip olduğu şirketlerin listesi veriliyordu. Bu listenin başında, Ülker Bisküvi Sanayii A.Ş. vardı. Şirketin Kanada, Hollanda, İspanya, Belçika, İngiltere, Hollanda, Cayman Adaları, İskoçya, Avustralya, İrlanda, İtalya, Almanya, Kuzey İrlanda, Tayvan, İsveç, Çin Halk Cumhuriyeti, Nijerya, Hindistan, Güney Kıbrıs'ta şirketleri bulunuyordu. Pladis Foods Limited Şirketi'nin yıllık raporunda Türkiye'deki Ülker Bisküvi Sanayi A.Ş.'nin hissesinin bulunduğu şirketlerin listesi de yer alıyordu. Ülker Bisküvi'nin de Türkiye, Hollanda, Mısır, Suudi Arabistan, Kazakistan, Kırgızistan, Birleşik Arap Emirlikleri ülkelerinde yatırımları vardı.

NİŞASTA BAZLI ŞEKER ÜRETİMİ VE ÜLKER GRUBU

Türkiye'de yüzbinlerce şeker pancarı üreticisi açısından büyük sorun yaratan bir konu, nişasta bazlı şeker üretimidir. Türkiye'de bu alanda faaliyette bulunan beş şirket vardır. Bunların en önemlileri Cargill Tarım ve Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş., Amylum Nişasta Sanayi ve Ticaret A.Ş., PNS Pendik Nişasta Sanayi AŞ., Tat Nişasta İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Sunar Mısır Ent.Tes.Sanayi ve Ticaret A.Ş.'dir.

Cargill ve Amylum şirketlerinin yüzde 100'ü yabancı sermayeli şirkettir.

PNS Pendik Nişasta'nın öyküsü ise Ülker Grubu ile bağlantılıdır. Ülker Grubu'nun belgelerinde bu durum şöyle anlatılmaktadır:

“1993. Dünya Deviyle Ortaklık: Avrupa’nın en büyük nişasta üreticisi Cerestar Grubu ile ortaklık yaparak Pendik Nişasta’yı kurdu. Bu yatırım; güçlü bir yabancı ortaklığın yanı sıra, dikey entegrasyonumuzu sürdürmemiz için de önemli bir aşamayıydı.”

“PNS Pendik Nişasta Sanayii A.Ş. 1993 yılında Cerestar ve Ülker ortaklığında kurularak, Ağustos 1996’da üretime başladı. Avrupa’da nişasta ve glikoz üretiminde lider olan Cerestar’ın teknoloji olanaklarını Türkiye’ye getiren PNS yine sektörün öncü kuruluşlarından biri olan Ülker’in tecrübesini birleştirerek pazara girdi. Cerestar, 2002 yılında Cargill tarafından satın alınmıştır.”

Diğer bir deyişle, Ülker Grubu, PNS Pendik Nişasta Sanayi’de ABD merkezli Cargill şirketiyle ortaktır.

ÜLKER GRUBU YAYINLARINA GÖRE DİĞER ORTAKLIKLAR

“2005. Kellogg’s ile Ortaklık: Türkiye’de 2005 yılına kadar ithal edilerek pazarlanan dünyanın en büyük ve tanınmış tahıl gevreği üreticisi Kellogg’s ile ortaklık kurduk. Kellogg’s markası, ürünlerde ilk defa başka bir marka ile yan yana yer aldı.”

“2009. Sakız Sektöründe Büyük Bir İşbirliği: Sakızda dünya devi olan Gumlink’le yüzde 50 ortaklık yaparak kurduğumuz Continental Confectionery Company sayesinde Türkiye’nin, Avrupa’nın sakız ve şekerleme merkezi olmasının önünü açtık.”

“Continental Confectionery Company (CCC), Avrupa’nın en çok tanınan sakız üreticilerinden Danimarka’lı Gumlink firması ile Türkiye’nin öncü hızlı tüketim ürünleri grup şirketi Yıldız Holding’in (Ülker Grubu) %50-%50 ortaklığıyla 2009’da kuruldu.”

“2010. Eckes-Granini Group ile Ortaklık: Avrupa’nın önde gelen meyve suyu üreticisi Eckes-Granini Group ile meyve suyu sektöründe faaliyet gösterecek Yıldız Granini şirketini kurduk. McCormick ile Ortaklık: Global bir baharat firması olan McCormick ile, yüzde 50-50 ortaklıkla Türkiye’de Yıldız McCormick şirketini kurmak için anlaştık.”

“2011. Yeni Satın Alımlar: Ambalaj sanayinin önemli şirketlerinden İtalyan Nuroll’u satın aldık. Gözde Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı ve Bizim Toptan, yabancı finansal ortaklar ile birlikte Şok Marketleri’nin satın alımını gerçekleştirdi. SCA Yıldız Kağıt Kuruldu: İsveç kağıt hijyen devi SCA ile ortaklık gerçekleştirdik.”

“2013. Japon Nissin foods ile Ortaklık: 10’uncu global ortaklık anlaşmamız olan ve Japon Nissin Foods Holdings ortaklığı ile 2012 yılında kurduğumuz Nissin Yıldız Gıda, kuruluşunun birinci yılında ilk ürünü olan Makarneks Çabuk Erişte’yi tüketicilerine sundu. Yıldız Holding’in makarna üretim şirketi Nissin Yıldız Gıda Belli’ni Gıda’nın yüzde 50’sine ortak olarak faaliyetlerine 2012 yılında başlamıştı.”

Kendisi de birçok başka ülkede yatırım yapan Ülker Grubu, Türkiye’de de önemli uluslararası şirketlerle yakın bir ilişki içindedir. Özellikle Cargill ile nişasta bazlı şeker üretimindeki ortaklığı önemlidir.